

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ПРО ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ

НЮ ЙОРК.—На бенкеті, влаштованім „Доброприятельською Лігою” у готелю Комодор у вівторок ввечері, секретар стейту Кордел Гоу виголосив промову про заграничну політику американського уряду.

Він ствердив передовсім, що давні міжнародні угоди, як пакт Келого, тепер уже поломані й не мають обов'язуючого значіння. Треба на їх місце поставити нові, очевидно дорогою угоди між державами. Як у пакті Келого так і в нових умовах американський уряд повинен змагатися до замирення світу. Однак при тому треба взяти під увагу лекції дотеперішньої практики. Притому американський уряд, на думку Гоу, повинен держатися осторонь від таких міжнародних пактів, що обов'язують держави „вживати” сил проти непослушної держави. Того роду пакти, замість замирити світ, тільки довелиб скоро до нової війни.

Секретар змальовував зростаюче в світі невдоволення й безладдя. Встають рухи, що грозять зовсім здушити індивідуальність. Поза тим наростає переконання, що в лабораторіях і фабриках виробляється тепер страшні інструменти знищення. Ці інструменти знищення дається в руки молодих людей, котрих звидання присвятили війні. Перед людством встає мареву, що незадовго люди будуть жити в цементових підземних кімнатах, у цементових і сталевих фортах над землею, та їздити панцирними автами.

ЛАНДОН ДОБАЧУЄ У ВИБОРАХ ПРИЗНАКИ ПЕРЕМОГИ.

ТОПІКА (Канзас). — У своїй розмові з газетарями по дорозі з Нової Англії до Канзасу губернатор Ландон, республіканський кандидат на президента, запевняв, що перемога Республіканської Партії у виборах у Мейні означає, що вже почалася „побідна парада” Республіканської Партії. Він каже, що виборці хочуть покласти край „Новому Розділові”.

У цей спосіб поясняв значіння виборів у Новій Англії Краєвий Республіканський Комітет. Тимчасом Краєвий комітет Демократичної Партії каже, що вибори в Новій Англії показали, що перемога Республіканської Партії в Новій Англії не є така велика, як можна було сподіватися з того, що ця околиця традиційно стоїть за Республіканську Партію. З того демократи роблять висновок, що вибори в Мейні, що вважаючи на перемогу Республіканської Партії, показують зріст настроїв у користь Демократичної Партії.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ПОВАГУ ЗАГРАНИЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт позвав газетарів конференції, що положення заваж границями краю таке поважне, що він мусить оставитися в столиці й тому здержується від виїзду на півострів Тихого океану з виборчими промовами.

Вілієм Булит, бувший президент Америки в Москві, зложив присягу як новий американський посол до Москви до Франції. Кажуть, що Булит поїхав був до Москви як великий приятель советського уряду, а вернувся сильно розчарований і завзятий противник Советів.

ЗАПОВІДАЮТЬ СКОРЕ ПОБОРЕННЯ ІНФЛЮЕНЦІ.

КЕЙМБРИДЖ (Массачусетс). — На зборах лікарів зприводу 300-ліття існування Гарвардського університету виступив д-р Вилсон Смілі з рефератом про боротьбу лікарської науки проти заразливих недуг і в своїм рефераті заповів, що наука дасть світові незадовго добрий лік проти інфлюенци.

Прелегент говорив, що вчені лікарі вже попали на два ліки проти інфлюенци й тепер роблять з ними експерименти, щоб допевнитися про їх успішність.

МІЛІОНОВИЙ ДОБРОДІЙНИЙ ЗАПИС.

НЮ ЙОРК. — Панна Мейрі Гарднер Томпсон, 91-літня філантропка, помираючи, лишила со свого маєтку, який оцінюють на близько 15 мільйонів доларів, велику частину, бо понад 13 мільйонів доларів, на різні добродійні цілі. Скористають із заповіту передовсім різні добродійні встанови в місті Нью Йорку.

ЗАКОН ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІ ПРИЗНАНИЙ НЕВАЖНИМ.

ОЛДІМПІЯ (Вашингтон). — Суд признав стейтвий закон про забезпечення праці незгідним з конституцією на тій підставі, що конгрес не ухвалив відповідного федерального закону, що був би правною основою стейтвого.

РОЗКРИВАЮТЬ ПОЛІТИЧНІ ФОНДИ О. КОКЛИНА.

Так звана „Краєва Юнія для Суспільної Справедливості”, яку створив о. Коклин, предлужила урядові у Вашингтоні звіт, що вона збрала від початку цього року на політичну акцію майже пів мільона доларів. Головний видаток становлять оплати урядовців. Більшість жертв це дрібні датки. Однак є між ними й жертви від чотирьох членів родини нафтового короля Рокфеллера по 5,000 доларів кожда.

ТОВПА НАМАГАЛАСЯ ВЧИНИТИ САМОСУД.

У Каблівізіні під Варшвою коло Варшави цегляр Тондер у шинку під впливом горівки в бієші зранив тяжко ножом дві особи. Збіглася товпа народу, що намагалася вчинити самосуд на особі Тондера. Тондер сховався в столі. Явилася поліція. Коли товпа стала загрозувати поліціям, вони стріляли в повітря й осьободили Тондера. Але товпа кинулася відбивати Тондера від пострункових. Поліція знову стрілила в повітря, а коли це не помогло, стрілила до товпи. Ранені три робітники: Ян Ковальський в лікті; Юзеф Мілевський в руку; Валенти Влодарчик у груди. Їх перевезли до лікарни.

ЯК ЦИГАНКА ЛІКУВАЛА ЖИДІВКУ ВІД КОВТУНА.

Під Варшвою розтаборилися цигани. За якийсь час вони розбрилися по всіх усюдах як бляхари, шлюсарі й інші знавці. Між ними була й гарна циганка М. Грегорівич. Вона лікувала хороби. Купець Хенох Цильберман привів свою жінку Суру, що терпіла від задушеного ковтуна на голові. Циганка піднялася мотодою: Вона зарядила, щоб усю біжутерію, яку мала рідня Цильбермана, завязати в шклянці мішочку, завісити цей мішочок на грудях хоробі й не здійснювати його скорше, аж за три тижень. „Шляхотні метали самі зведуть усе лихо з голови до мішочка”. Минув тиждень, минав другий, а стан хоробі не поліпшався. Тоді купець заглянув до мішочка й побачив, що шляхотні метали кудись щезли, а залишилися тільки паперці. Жид наробив крику, поліція схопила циганку, а суд засудив її на пів року в'язниці.

ОБКРАЛИ ЖІНКУ ВІТОСА.

До Катерини Вітосової в Вержхославичах зголосився якийсь чоловік і представився приятелем її мужа з ЧСР. Має передати якісь вісті від Вітоса, але аж на другий день, бо змучений. А на другий день його вже не було, а з ним не стало книжечки ПКО на суму 75 зл.; шев і золотий годинник і легітимізація слуги Вітосів, Фр. Мозерупи.

„ТУТ НЕ ПШИТІКІ”

В гродзькому суді у Варшаві вели процес Хаї Рохман, яка відізналася до поліції. „Нех пан не пшкєє, ту не Пшитікї”. Рохманову обвинувачували за образу влиди. Суд засудив її на місяць арешту.

ПОЛЬЩА КУПУЄ ТЮТЮН З ЮГОСЛАВІЙ.

Югославський тютюневий монополъ завач громадити герцеговинськю-далматинський тютюн у дубровницькому порті. Відси 100,000 кг. цього тютюну перевозять до Польщі, бо цілий транспорт закупив польський тютюневий монополъ.

ЖИДИ ЄВАНГЕЛИКИ

Окружний суд у Катовицях засудив урядників магистрату: Ст. Квасного на 3 роки в'язниці й 10 літ утрати прав; Віктора Гавенду на півтора року в'язниці й 10 літ утрати прав та купця Юзефа Куча і його жінку Ядвігу по році в'язниці, причім половину карі зчекнули на основі амнестії. Всі були обвинувачені за підроблювання документів, метрик уродження в той спосіб, що жидам, які виїздили до Німеччини, зміняли в паперсах віросповідання з мейсераго на євангелицьке, а за це брали великі хабарі.

НАВІТЬ КОГУТ СКАЗИВСЯ!

Від нечуваної спеки показалося багато собак. У Самборі скажений пес покусав дитину. На приказ ветеринарів вбили в Самборі 6 собак. В одному селі завважили, що навіть когут сказився!

ПЕРЕДСКАЗАЛА З ПИСЬМА СВОЮ СМЕРТЬ.

У Франції померла молода жінка — знавчиня письма, Берта Бруаняр, яка мала особливий дар не тільки пізнавати вдачу людини з письма, але й передбачувати з письма будучність людини, очевидно, наскільки це в письмі заповідалося.

Про цей талант Берти Бруаняр пишуть несамоменті речі. Напр. одного разу побачила вона в одного банкіра письмо якогось чоловіка, що хотів бути в банкіра льокаєм. Бруаняр, глигнувши на письмо, сказала, що цей чоловік є небезпечний і має наміри вбити та красти. Три дні пізніше поліція арештувала цього кандидата на льокає та гре, що намагався вбити та ограбити одного купця. Злочинець теж признався, що хотів бути льокаєм у банкіра, щоб його вбити та ограбити.

Одного разу показали Бруаняр письмо пістунки, що доглядала дитину. Бруаняр казала її відправити зі служби, бо вона легкодушна. Виявилось, що на іншій службі ця пістунка випустила з рук дитину крізь вікно.

Таких і їм подібних випадків було дуже багато в житті Берти Бруаняр, де вона задалегідь запобігала нещастю. Не дивно, що її радилася підприємці, політики й т. д., коли йшло про прийняття нових людей на службу. Недавно тому показали Берті одно письмо, глянувши на нього, Берта сказала: „Кандидатка на смерть”. Тоді їй звернули увагу, що це її власне письмо зперед двох літ. Берта Бруаняр сказала, що в останніх роках змінилася й змінилося її письмо; вона вже забула, як воно 2 роки тому виглядало. Тенер Берта Бруаняр захворіла на ангину й померла; сталося так, як собі вичитала з письма.

ПОВІСТЬ, ЯКУ ДРУКУЮТЬ 20 ЛІТ.

У Токіо (Японія) вже 20-тий рік друкує один щоденник у свою фелетоні повість. Порядкове число фелетону є вже 7,300. Перший автор цієї повісті помер тому 5 літ. Теллер продовжує цю повість йог син. Здається, що нема ніодного читача, який орієнтувався би в складних фантастичних пережиттях героїв повісті, що друкується 20 літ.

КИТ ТЯГНУВ СІТИ РИБАЛОК 40 КІЛЬОМЕТРІВ.

В Татарському Заливі (Спокійний океан, коло Сахаліну) підчас ловів риби дістався до сітей, наставлених рибачькими човнами, кит, який потягнув за собою човни на повне море. Кит волік за собою рибачькі кораблі 40 км. і шойно ртільця вирвався з сітей. Рибалки виїшли з пригоди ціло.

ІДОВИТІ ВУЖІ В ІНДІ.

З Бомбаю звідомляють: Початок доби дощів звернув увагу на безпеку ідовитих вужів в Індії. В той час ці вужі вилазять зі своїх нор, куди напливає вода, й шукають місця по людських оселях. Рік-річно в Індії гине коло 52,000 осіб від укушення ідовитих вужів та від диких звірат. Тигри заїдають коло 1,000 людей, вовки 273, пантери 175, крокодили 100, 225 осіб гинуть від іншого роду звірат. Та найбільше людей умирає від укушення ідовитих вужів. З цього приводу гине річно 50,000 осіб. В Індії є коло 320 родів вужів. З них 67 родів ідовиті.

ПЕС ЗАГРИЗ НА СМЕРТЬ ДИТИНУ.

В Зимній Львова, в віллі „Муравель” (Мурафка) ввечері сиділи собі мешканці віллі на подвір'ю. Сидів з ними й 5-літній Ромцьо Храмец на кріслі, а під його кріслом лежала спущена з ланцюжка собака-вовчур. Ромцьо не міг висидити довго спокійно, крутився, вертівся, аж у пав з крісла й тілом тай криком ударив і притиснув собаку. Вовчур скочив з болю на дитину та став її гризти. Завки суку відірвали від Ромця; Ромцьо вже не жив, бо собака відгризла йому гортанку.

ДЕ ЩЕЗЛО 350,000 ДОЛЯРІВ?

До одного варшавського банку наспіла з Шангаю (Китай) пересілка, в якій замість 350,000 доларів були витинки з газет. Запитали московську поліцію в цій справі, але вона відповіла, що виключена річ, щоб ті гроші щезли в СССР. Витинки з газет були російського й киргизького походження, а що таких газет ніхто до Польщі не спроваджує, то Польщі несправдливо, до совєтської поліції в вимогу перевести подібне слідство. Варшавський банк не втрачав нічого. Він був обезпечений у закордонних обезпечених товариствах.

ПОМЕРЛА НА ВІДЛЮДНО.

На внесення прокуратора окр. суду в Рівнім арештували секретаря громади Княжинок, повіт Дубно, за те, що він велів прогнати на безлюдні хорі на умі, щоб громада не платила коштів й лікування, а хора там померла.

КРІВАВА ПОДІЯ В НАСТАСОВІ

ЛьВІВ.—У селі Настасів, тернопільського повіту витворилися між місцевою українською молоддю два противні табори: національний і комуністичний. В неділю, 30-го серпня ц. р., відбулося в сусідньому селі Чорторії посвячення дому місцевої читальні „Просвіти”. На цю врочистість прибула національна молодь з Настасова, а за нею наспіли й комуністи. Та цих останніх не допущено взяти участь в урочистості, а навіть по дорозі домів одного з них сильно побивли.

Ввечері того самого дня мала відбутися в Настасові, в домі „Просвіти”, аматорська вистава. Цю нагоду комуністи рішили використати, щоб відбитися. В одній хвилі група молодців, числом коло 80 осіб, озброєних в залізні палиці і револьвери, зібралася перед будинком „Просвіти” й побрила смертельно якогось Зазуляка. На крик нападення вибігли на вулицю голова „Просвіти” Семко Кураш і член виділу Михайло Лапчак. Та і їх так тяжко побивли, що Лапчак, перевезений до загальної лікарни в Тернополі, другого дня помер, а Зазуляк і Кураш боряться зо смертю. Але на цьому та кривава подія не скінчилася, бо комуністи по виконанню цього побиття й вибиттю всіх шиб у будинку „Просвіти” кинулися на мешкання своїх противників, побивали в них шибі й дослівно здемолювали коло 50 господарств.

ПОЛЬСЬКІ ПАРАДИ У ЛЬВОВІ.

ЛьВІВ.— Цими днями відбулась у Львові велика військова парада, у якій взяла участь ті полки польської армії, що саме закінчили військові маневри у Східній Галичині. Перед групою генералів і інших польських достояників полки зробили дефіляду. Польське населення взяло у цій параді чисельну участь, справляючи полкам овацію.

ЗЛІТАЮТЬСЯ МОВ КРУКИ.

ЛьВІВ.— У Львові розпочався зїзд польських ветеранів бувшої армії Галера, що в 1919 р. в підступний спосіб порішила була польсько-українську війну в користь Польщі. У зїзді взяло участь коло 2,000 учасників. Вони пішли походом на львівські цвинтарі й зложили вінки на гробах оборонців Львова.

ЗАКІНЧЕННЯ КОНГРЕСУ ГІТЛЕРІВЦІВ.

НІРЕМБЕРГ.—Гітлерівський конгрес, який відбувався сім днів у Ніремербергу, та на якому гітлерівські лідери виголосили цілу низку важних промов, закінчився півтори-годинною промовою самого Гітлера. Подібно як у попередній промові, так і в останній Гітлер вичисляв усі успіхи чотиролітнього свого правління. Він теж підкреслив безпеку для західної Європи, з боку жидівсько-комуністичної струї, що підшивається під приязнь робочого люду, обіцюючи йому лукаво соціальні полекші. „Наші національно-соціалістичні принципи — говорив Гітлер — не є на експорт... Національний соціалізм це наш найцінніший німецький патент... Ми є правдиві соціалісти, в той час, як комунізм у кожному робітнику шукає предмету визиску”.

СОВЕТСЬКА ПРЕСА ПРО ПРОМОВУ ГІТЛЕРА.

МОСКВА.— Советська офіційна преса повна глумливих уваг про промову Гітлера. Його слова про Україну, Уралі і Сибір вона називає іронічно „скромними снами”, та каже, що Гітлер скорше побачить своє вухо, ніж Уралі, Сибір або Україну.

ПОЛЬЩА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ МІЛІТАРНО.

ВАРШАВА.— У звязку з поїздкою ген. Ридза Сміглого до Франції й скріпленням французько-польського союзу Польща дістала від Франції великі грошеві позички на розбудову свого мілітарного промислу. Рівночасно польська влада видала розпорядок, на основі якого творитимуть мілітарні табори для молоді понижче 21 літ. Її змушуватимуть служити у тих таборах шонайменше рік, що би привчити її там до воєнного ремесла. Ці привчання, як отверто заявляє офіційний орган польської армії „Польська Збройна”, є конечні супроти німецьких зброєнь та войовничих заяв Гітлера.

ХВИЛІ СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ.— Соціалістичний уряд Блюма, який прийшов до влади обіцянками, що їх невилі тепер виконати, скомпанований з хвилями страйків. У Ліль страйкують 35,000 робітників. Їм на поміч збираються вийти нових 100,000 робітників. В парламенті йде гостра критика уряду Блюма, в якій закидається йому, що „не вмє дати собі ради з тою ситуацією, яку сам створив”.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГІТЛЕР І УКРАЇНА

Що наші вороги звикли звязувати нашу визвольну боротьбу з Німеччиною, а українську справу називати „німецькою інтригою”, — це вже стара як світ байка. Певно, що такі події як побут німецької армії в Україні під час світової війни, берестейський мир, чи гетьманування Скоропадського могли би вказувати, що Німеччина зацікавлена як визвольною боротьбою українського народу так і його змаганням до створення соборної української держави. Певно, що й добре зрозумілий державний інтерес Німеччини не повинен би йти проти інтересів українського народу. Бо вже саме тільки змагання українського народу до поділу Росії чи там Советів на дійсно самостійні національні держави повинно знайти зрозуміння в Німеччині, якщо не її потертя. Але чи так коли було? Ніколи. Бо як було коли зацікавлення Україною з боку Німеччини, то тільки тоді, коли треба було тим лякати Росію, хапаючись тим за останню дошку рятуку, або коли треба було пожититися плодами української землі. Та все те було дуже далеко до зрозуміння дійсного ідеалу української нації, а ще далше до віри, що український народ дійсно може видати з себе таку силу, щоб його державницькі ідеали могли сповнитися.

Щодо цього нічого не змінилось і від того часу, відколи прийшов у Німеччині до влади Гітлер. Навпаки, можна сказати, що наші справи ще погіршилися, бо в Берліні оживилась акція старорежимців за „єдину, недеміну Росію”. Певно, що світ може подивляти Німеччину і Гітлера за їхню боротьбу з більшевизмом, за їхні змагання здержати советизацію Європи. Але чи те все досі не було ведене головно українським народом на його рідних землях? Та Гітлер не дає навіть цього признання українському народові, хоч знає, що загинули мільйони українського народу в боротьбі з більшевизмом. Він навіть не згадує ніколи за державні змагання українського народу, за його природні права до своєї держави і свободи, чи за те, що цей народ іще й у теперішніх часах рятує західну Європу перед варварським Сходом. Бо якщо коли, як ось тепер, Гітлер і згадає за Україну, то хіба як за плідючу землю, на яку можна глядіти ласим оком. Отже, як і всі наші окупанти, як і всі наші вороги, глядіть він на Україну в такий спосіб, що бачить там тільки пшеницю, вугіль, нафту і т. п., а не бачить живих людей, мільйонів українського народу, що хотів би бути самостійним і вільним, як і народ німецький. Та це його справа, як він хоче дивитись на Україну. А нам треба знати, що Гітлер глядіть на Україну тільки з самолюбного, матеріялістичного боку, як на місце для німецької експанзії. І ось тому в Німеччині є можливе й таке, що нацистична влада йде на руку польській владі й видає їй — українських революціонерів. Ось такими являються в практиці „симпатії” Гітлера і нацистів до українських визвольних змагань.

О. С.

3 КИМ ТРОЦЬКИЙ?

Кривава розправа Сталіна з „троцькістами”, яка сколихнула цілою громадською думкою світу, поставила перед нами загадку: Що її викликало? З ким був у дійсності Троцький? Невже він, жид, з гестапо? з Гітлером? І як могли сталінці якраз тепер здобутися на ці криваві обрахунки, коли ліплять скрізь людські фронтони, коли надають країні „конституцію”, коли лучаться в союзи з соціалістами чи радикалами? Таж розстріл Зінов'єва, Каменева і тов. чеж удар у лице всім ліберальним демократам і цілому 2-му Інтернаціоналові. Цеж значить перекреслення всієї нової політики ССРСР, наставленої в останніх часах на скритую революцію в Європі і явне примирення з буржуазними державами, на те, щоб викликати в них вражіння, що Совети повертаються до буржуазної „законости”...

Маємо про що подію свій погляд, який тут коротко передамо: Норвезькі фашисти, яким обридло, що уряд толерував у себе цього кривавого пса революції, Троцького, зробили у нього на власну руку трус, бо уважали, що акція Троцького в Європі не лежить в інтересах норвезького народу. Трус дав несподівані висліди. Стверджено з захоплених документів і з слідження Троцького, що він підтримував сталий зв'язок з ССРСР і то не лише з „троцьківською” опозицією, а й з урядовими советськими кругами; стверджено, що він приймав у себе емісарів Сталіна. Стверджено, одним словом, що він цілу свою роботу за кордоном провадив просто з доручення, а може і за директивами Сталіна. Останньому це було вигідно, бо Троцький був офіційно в опозиції до нього, отже ніхто не міг Сталіна робити відповідальним за те, що робив Троцький-Бронштейн... Це поділяло як бомба. Ціла політика ССРСР, наставлена на Заході нібито на примирення, була скомпромітована. От тут то і зродилася в Кремлі гадка про процесу проти троцьківців. Треба було відселаруватися від Троцького, треба було до-

вести дурній Європі, що Сталін нічого спільного з працею Троцького не має. Що Троцький і Сталін — на ножах. Що перший просто агент Гітлера. Це ратувало би політику Сталіна за кордоном і остаточно розв'язало Троцькому руки і в ліпленні „людового фронту” в робленню революції.

Для такої великої цілі варто було пожертвувати кількома старими опозиціоністами, які й так вже остогидли диктаторові...

Така генеза процесу і розстрілів. Запитаються: але чому ж засуджених, як досі це робили, не заслали на Сибір? Причина тут теж дуже важна. Бо тепер положення ССРСР і в нутрі й назовні напружене. Тепер таке жахливе, таке непевне положення більшевизького уряду, що булоб крайньо небезпечно лишити в живих таких опозиціоністів, як Зінов'єв, Каменев і т. і. Опозиція проти диктатора в кожній хвилі могла піднести голову, а вразі революційного вибуху ця революція малаб уже готових шефів. Очевидно, їх би потім антибільшевизька маса змела з лица землі. Але

на початку революції власне ота більшевизька опозиція прийшла до годосу, таксамо як під час революції 1917 р. до годосу прийшли зпочатку не крайні вороги режиму, а помірковані — князі Львови і Керенські...

Розстріл Зінов'єва, Каменева і тов. е потягненням Сталіна для замаскування своєї співпраці з Троцьким. Подруге, це симптом крайнього напруження відносин у ССРСР і великої непевності положення більшевизького уряду.

Тут варт іще звернути увагу на тих збаламучених українців, які, огрічені Сталіном, шукають рятунку в Троцько-го і разом з ним ліплять 4-тий Інтернаціонал. Помінаючи те, що всякий комуніст є ворогом України, чи Ленін, чи Сталін чи Троцький, варто тим збаламученим пригадати, що в данім випадку вони навіть не мають тої потихи, що, йдучи з Троцьким, ідуть проти Сталіна. Ці дві канали ведуть за кулісами ту саму роботу.

А ця робота шораз ясніше відслонюється як робота не комуністична, а робота на відновлення давнього царату і давньої імперії, в якій границі України призначена роля, що її в британській імперії грала колись Ірландія.

От коли ми вміли витягнути з цього потрібні висновки!...

НАЩАДКИ БОЯР І КНЯЖИХ ДРУЖИННИКІВ

Польща останніх Пястовичів натискана від заходу й Балтійського моря німецькою потугою, поневоли перла на схід, „відбиваючись” на територіях захитаної монгольською навалю Української Держави. Вже трагічна смерть останнього українського суверена — князя Юрія II. Тройденювича (1340), попереджена польсько-мадярським договором (1339) про... наслідство по ньому, як теж неждані наскок Казимира на Львів та довга й кривава боротьба з Литвою за Галицьку Волицю, давала передмак того, що Польща рішила загорнути за хідню - українські землі за всяку ціну. По тій лінії пішла теж внутрішня політика Казимира, а потім Ядвиги, Ягайла та його наслідників. Ішло тут не про формальну інкорпорацію українських земель до польської Корони, але про безастережне втілення і спольщення, щоб опісля зробити з них базу для давшої експанзії на схід.

Сам Казимир, як не будь, мав усі причини бути обережним у відношенні до українського населення Галичини, а в церковних справах навіть зраджував деяку ліберальність, дуже скоро попав на ліній поділу, якщо розмежував галицьке боярство на „львівських” і „галицьких”. Тих, що станули в опозиції й наклали проти нього з татарами й Литвою, карав конфі-

скакою маетків; а тих, що стояли подальше „конспірації”, наділав маетками покараних бояр, при чому ревінших допускав до шляхотських „клейнодів” польської шляхти. Рівночасно почав інтензивну колонізацію українських земель, роздаровуючи добра чужинцям різного походження, але узалеженим своїми інтересами з тривкістю приналежності українських земель до польської Корони.

Якщо політична тактика вимагала від польських королів кладення своїх підписів на різні толеранційні акти й привілеї для українського населення та православної церкви, то всім було ясно, що задержати, чи здобути майно або гідність у державі куди легше ренегатам, ніж тим, що тримаються прадідівської нації і віри. Починається відступництво від віри й нації, зразу індивідуальне, потім чимраз частіше, поки в XVI ст. цей процес не робиться масовий. Очевидно, що кидують рідну віру й націю в першу чергу ті, яким ренегатство „оплачується”, а оплачувалося воно тільки й виключно шляхти, тобто нащадкам колишніх бояр, бо тільки шляхта мала щось у давній Польщі до говорення, тоді, як міщанство жило своїм життям у межах магдебурзького права, а селянство було вповні обезправненою, безіменною масою.

Якими дорогами йшов цей процес денационалізації, яких засобів для його скріплення й поширення не вживалося! Всі були добрі, бо „освячувала” їх мета. Польський історик Шайноха в своїй описав на черку „Як Русь польщила” розкриває нам тільки одну, але якуж хачеце сторінку! З нею варто цесу сторінку й з нею, варто познайомитися кожному українцеві.

Остаточно в XVII ст. українська шляхта, що не зрадила своєї віри й нації, належить уже до виміток. Правда, Хмельниччина захопила собою доволі широкий круг українських шляхтичів - магнатів і привернула їх до рідного пня. Та Хмельниччина тільки промайнула через Галичину, а власне тут і на Волині ренегатство шляхти поробило найбільші спустошення.

При рідній вірі й нації залишилася тут тільки селянська маса й два-три перші покоління

міщанства, що з нього раз-у-раз виловлювалися.

Правда, була тут ще одна верства, яка трималася рідного пня, а коли треба було, вміла ділом, а навіть, як тоді говорилося, „горлом” послужити рідній справі.

Це галицька „загонова шляхта”, деколи намішливо звана „ходачковою”. Поправді, то з правдивою шляхтою єднали її тільки „клейноди”, тобто герби та родові права. Сама вона розріджена сиділа на роздріблених маетках, жила життям селянської маси, дарма, що відмежувалася від неї доволі різко. Вбога й безсила там, де державні справи вирішували „кармазини”, вона жила тільки традицією, тільки давно пропалим блиском своїх родоводів.

А треба знати, що ті наші шляхотські „сіраки” з Самбірщини, Стрийщини, Покуття, оті всі — Чайківські, Лозинські, Голинські, Тустановські, Семгинівські, Корчинські, Добрянські, Кульчицькі, Бачинські й скільки ще там їх нема, пишались й донині пишануться дуже старими родоводами.

Вони вбогі були вже за давньої Польщі, вбогими залишилися донині, але в їхніх жилах пливе кров тих українських бояр, що вже в XIV в. станули в опозиції до чужої влади й воліли піти в безлюдне й безплідне Підгір'я, ніж скоритися, або зрадити, як їх одноплеменники з м'ягшими хребтами.

Вони то, ті зубожілі нащадки українських бояр і княжих дружинників, здобули для Галицької Волости відновлення владичтва у Львові, вони боролися за недоторканість деремського владичтва, їхні назвища блищать на картах анналів львівської Старопісії впродовж трьох століть, вони дали з себе найчисленніший контингент діячів нашого національного відродження в XIX в. Українська загонова шляхта видала з себе цілу низку старшин УГА, десятки тисяч жовнів, що вміли боротися й гинути для Великої Справи. Вона й сьогодні серед нових небезпек кличе до нас могутнім голосом — ми нащадки українських бояр, що століттями зберігали віру й націю батьків, дідів і прадідів, передамо нашій клейноді нащадкам — неспіямлені зрадою, ні відступництвом. („Новий Час”). М. Г.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

С. С., Торонто Госпител, Вестон, Онтаріо. — Подано тільки як новинку. Ближчих інформацій не можемо подати. Найкраще запитати лікаря.

Тяжкі часи.

Ераст Кропивник мав минулого тижня уродини. З цієї нагоди дістав різні дарунки від приятелів і від рідні. Від тітки дістав листа такого змісту: „Минулого року дала я тобі на уродини „золотий годинник”.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК

під нотами на три і чотири голоси, збірав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ І: Пісні на меті і по нотах і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ ІІ: Тропарі і Кондаки Воскресіння від 1. до 8. гласу; Прокімені Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні із Вечерні; Пісні з Утрні. ЧАСТЬ ІІІ: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрні; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святкі; Коляди.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. О. D. не висилаємо. Пишіть до: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ”.

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

За піхотою посунула гармата. О, таких коней Володько у ніхто інший з його приятелів ніколи не бачив. Коні, так коні. Копито, мов баняк. Шість таких потужних звірів тягнуть гармату. Круті верчені посторонки пружно натягнуті. Величеські колеса повільно котяться по мягкій дорозі. Дванадцять батарей пройшло. О, як заговорять вони десь там за Почаєвом! Пішет, піішет цар германской, пішет рууууою царюю... Я Расеею завоююю. Сам в Расеею жить пайдую... Вспівують гарматчики... Отвечает цар наш белой, Ми Расееі не дадим; Соберооом ми войска много Пайдую неееемя воюваааать... Ніч упала, а військо все сунуло. Сунуло, мов хмара, без кінця і краю. Де його стільки набралось? Звідки? Ціла земля, небо, дерева, все ніби змінилось. Все принишкло, занімало. Лиш військо одно — рота за ротою, батарея за батареєю, ескадрон за ескадроном, мов завізна топлена маса, пли- в у пащеку заходу, над котрим розгорялася неймовірна в розмірах і барвах пожежа. Другого дня неділя. Сонце

встало, як і завжди — весело, барвно і свавільно. Військо урвало свій похід. Лиш дорога, втоплана тисячами ніг, зберігала слід особливого значіння. Матвій вигнав на поле товар, лишив там Катерину і вернувся. Зняв свою святочну одяжину, кашкета селенавого сукна з дружиннім ставеним обручником в середині. Раз-два шурнув по ньому шіткою... — Підеш до церкви? — питає Настя. — Сьогодні у нас не правиться... (Звукла якась до того, що не кожну неділю правлось у свому селі). — Піду до Башковець. Може почую що... Володьку! Не хоч зі мною? — Ого! Чому ні. Володько звинувачує, мов опарений. — Ось тільки трохи помню ноги, тату! — аж викрикнув. — Ну, скорше. Поки його дїйдемо. — Ішли селом, після долиною, лугами з покошеною соковитою травою. Ішли майже мовчки стежкою. Матвій зпелав, а Володько за ним. Матвій крок, Володько два, але хіба що... — А як ви, думаєте тату? Побють наші австріяку? — пи-

тає хлопец. — Халера така. І чого йому від нас треба... — Може й побють... Хто наших коби побив? Чого треба? Хліба. Всі на наш хліб зазіхають. Там це... Село Башківці влялося, мов кліш, між двох розток долини і добігає під „казонний” ліс. Церквіця ніби забавка. Маленька, ледь визирає з патлатих лип, що оточили її навкруги. Під липами цвинтар: хрести скісні, безладно розсіпалися... Народу зійшлося досить. Служба тягнулася довго, а по службі о. Клявдій вийшов над церковні сходи і заговорив: — Милі брати і сестри во Христі! Хмара велика насуває на Руску землю. Ворог лютий, нехрист германець вже протягнув свою ненажерливу руку, щоб загарбати наше добро, нашу землю, нашу худобу, наших жінок і дітей. Люті полчища, як сарана, насуваються на нас з огнем і мечем та несуть смерть... Усьому смерті! Усьому живому — смерті! Чуєте, брати, ошалолилося небо, пожежам, як поплилася вчора наша невинна кров, вже зачали наші діти, катовані лютьми звірськими мадярами. Уже тяжка ганьба торкнулася наших дочок і сестер... Наші святині, храми батьків опоганено, ольовано. Мадярські полчища нагадують оті татарські орди, що колись, у давнину, летіли на нашу велику землю, нищили, пљондрували,

ї, брали в брань жінок, дітей, старців, над якими творили діла сатанські. Жінок гвалтом ганьбили, дітей били об камінь, а чоловіків нечужими тортурами змушували до каторжної служби у своїх царствах. Отож встаньмо дружно, всі, як один — старий і малий, каліка і здоровий, багатий і вбогий для захисту нашої батьківщини Росії. Встаньмо всі за честь і славу нашого батюшки царя православного. Не дозволимо нехристові посміятися над нашими святинями, над могилами предків наших. Не дозволимо злому ворогові сягнути на нашу свободу, за яку довгі віки лилася кров наших славних батьків, дідів і прадідів — християн православних. Хай не буде ні одної душі між нами, щоб не пішов на брань велику, щоб пошкодував для спільного добра чи кона свого укоханого, чи себе самого. Не плачте, жени, і не ридайте. Знайте, що нема нічого гіршого над неволю, а той, хто впаде на полі брані за віру, царя і батьківщину, дістане від Найвищого Царя небесного вінець вічності. Будьмо всі мужні і готові, бо ворог коло воріт, ворог під вашою брамою. Його дікі орди підступають все ближче і, можливо, поки наші сестри „доблісна” армія, ворог „вторгнеться” у наші володіння. Але будьмо мужні. Дивімся про-

сто небезпечі у вічі. Принесімо сьогодні гарячу молитву нашому Отцеві Небесному, Господеві милосердному, щоб він забрав нас і наших дітей від глуду, потопу, огню і меча ворожого. Приготуйте усі ваші вози із добром вашим, щоб коли ворожа хвиля нахлине, ви могли знятися з місць своїх і відійти у глибоку матері Росії, яка знайде для вас притулок і хліб насущний. І я піду з вами також. Як добрий пастир череди ніколи не покине своїх овечок, так і пастир стада духовного не лишить у небезпечі свого місця. От прийшли телеграми, що ворожа кіннота розїжджає вже за Іквою, що розвідка їх була вже у Березнях, а це чотири версті за Кремлянем. Отож не дримайте! Не лякайтеся і не плачте! Будьте готові на все. Підем в гліб Росії, не дамося ворогові на посміховисько. За нами цар і Бог. За нами велике христовобиве воїнство наше! Впадимо на коліна, здвигнім: дужи до неба і воздамо Небесному Цареві наші полум'яні благання, щоб Він милосердний знісслася на наше воїнство перемого над ворогом і супостатом — во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа — Амінь.

При цьому о. Клявдій підняв високу руку з хрестом і благословив людей. Все рухнуло навколшкі. Жінки залилися голосним плачем. Почалась панахида за перші жертви, за віру, царя і батьківщину на полі брані живот свій віддавши. Тужливе „Господи помилуй” — пронеслося над головами людей. Он мати горне до лона свою дитину, а великі слози витікають з її очей і котяться глибокими зморщками до бороди. Он дід — сивий, як голуб, прилав чолом до порога, бе засохлим кістяком кулаком свої груди. Молода смаглолиця дівчина тисне до грдей обидві долоні, ніби там огонь, який пече і який треба здушити. А сонце дивилося і завзято мовчки пекло. Небо майже чисте, лиш пара суковатих незграбних хмарин і це все. Люди понесли під свої стріхи жахи і ридання. А в селі нова несподіванка. На „маказині” знов виліпили наказ — вибиратися. Матвій уважно прочитав усі літери, усі знаки. Хотілося хоч маленьку ключечку знати, щоб зачепити на ній свою надію. Дарма. Йди, господарю, витягай воза, клади на ньому своє господарство, чпійай за лошню твою худобу і їдь. Йди, куди хоч. Світ без кінця. (Далі буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА за серпень 1936 року.

ПРИХІД:

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Lists financial data for various departments and individuals.

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Financial summary for 3 months of new births.

3 місячних вкладок нових родів забезпечення \$43,413.33

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Financial summary for 3 months of old births.

Разом \$790.96

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Financial summary for 3 months of old births.

Разом \$424,969.73

Виплати помертвих заповіг по бл. п.:

Table listing names and amounts for deceased bequests.

Виплати з фонду народного:

Table listing names and amounts for fund payments.

Виплати з фонду запового:

Table listing names and amounts for fund payments.

Виплати з фонду адміністраційного:

Table listing names and amounts for administrative fund payments.

Large advertisement for '18 ЗАВТРА 18' newspaper, featuring the headline 'НЕ ПРОПУСТІТЬ ОГЛОШЕННЯ' and 'ФІРМИ СТАСЮКА, КОТРЕ КОРИСНИМ БУДЕ ДЛЯ КОЖДОЇ ГОСПОДИНИ'.

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Financial summary for various departments.

Разом \$429,100.79

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Table comparing financial data for different periods.

БІЛАНС:

Table showing assets and liabilities.

Разом \$3,927,699.28

Стан довжний:

Table showing long-term financial status.

Разом \$2,127.56

РОЗХІД:

Table showing expenses.

Разом \$24,127.56

Виплати помертвих заповіг по бл. п.:

Table listing names and amounts for deceased bequests.

Table with columns: Відділ, Заплата, Відділ, Заплата. Financial summary for various departments.

Разом \$429,100.79

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Table comparing financial data for different periods.

БІЛАНС:

Table showing assets and liabilities.

Разом \$3,927,699.28

Стан довжний:

Table showing long-term financial status.

Разом \$2,127.56

РОЗХІД:

Table showing expenses.

Разом \$24,127.56

Виплати помертвих заповіг по бл. п.:

Table listing names and amounts for deceased bequests.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ПРИЄДНАТИ МОЛОДЬ ДО У. Н. СОЮЗУ.

Article discussing the challenges of integrating youth into the Ukrainian National Alliance and the role of the press.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Report on the activities and financial status of various branches of the Ukrainian National Alliance.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЗІР! АБУРН, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Advertisement for a public event or meeting.

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 19. І 20. ВЕРЕСНЯ 1936 РОКУ

ВІДКРИТТЯ І ПОСВЯЧЕННЯ

Advertisement for a public event or meeting.

Article discussing the role of the press in the Ukrainian National Alliance.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Всі нужні народи мають подібні організації як наш Союз...

Article discussing the role of the press in the Ukrainian National Alliance.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Report on the activities and financial status of various branches of the Ukrainian National Alliance.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЗІР! АБУРН, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Advertisement for a public event or meeting.

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 19. І 20. ВЕРЕСНЯ 1936 РОКУ

ВІДКРИТТЯ І ПОСВЯЧЕННЯ

Advertisement for a public event or meeting.

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“.

- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 40 ц.
(Також маємо нове видання першої читавки М. Матвійчука з 1935 року. Коли хочете нове видання, просимо зазначити при замовленні. Ціна та сама, 40 ц.)
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читавка для II класу) М. Матвійчука 45 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читавка для III класу) М. Матвійчука 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читавка для IV класу) М. Матвійчука 75 ц.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частих з дуже гарними ілюстраціями М. Фаруха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЧКО-ВОЛИНЬСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжки разом 75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.
ПОЧАТКОВА „ЕОГРАФІЯ“ з багатьма малюнками і картою, С. Рудницького 75 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, укладив о. І. Рудович 35 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левницького 85 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького 50 ц.
РУХОВІ ЗАБАВИ. Декоративні малюнки 20 ц.
ВЕСЕЛА БАНДУРА, співачок з нотами 20 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини“ 25 ц.
СЕРЕДЧИННИЙ ВІНОЧОК. Вязанка святкових бананів для українських дітей. На іменни або уродини матері, батька, дідуся, бабусі, тети, сестри, брата, вчителів, вчительки, товаришів. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Писемні привітні на Свято Матері і декламації 35 ц.
МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР, збірка віршів до декламацій на всі національні й шкільні свята та обходи. Підбрав і впорядкував М. Таранько. Видання „Світ Дитини“ 25 ц.
МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисілевського. Ціна 85 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна 75 ц.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

3 УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ.

Курс УТТІ „Консервація та перероблення садювни й городини“, проф. інж. Л. Фролова вже вийшов з друку. Сторін 195, рис. 131. Зміст: Склад та виживне значіння садювни та городини. Сортування та пакування. Переховання. Висушування овочів. Стерилізація, Маринування. Засолювання; квашення, замочування. Консервація при допомозі спирту та спиртових напоїв. Компоти. Консерви в меді, гірчиці. Конфігура. Цукати, повила, мармеляди, джеми. Пасти, желе. Соки, сиропи, есенції, безалкогольні напої. Овочеві вина. Нalивки, настойки, лікери, горілки. Оцти.

Більш як 1,000 притисів консервування та перероблення садювни й городини. Впис курсантів на цей курс, як і на інші курси УТТІ, продовжується. Такса за курс (з підручником) 80 корон чеських. Самий підручник 60 кч. з пересилкою.

Звертатися на адресу: Ukrainsky technicko-hospodarsky Institut, Podcebrady, Zamek, Tehecoslovaquie.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ВУНСАКЕТ, Р. АП.

На визвольну боротьбу.

На весілля в Івана Лаби; сина Томи й Катерини Лаби, присутні гості не забули за Рідний Край і зложили \$11 на визвольну боротьбу. Жертви зложили: І. Лаба (молодий) \$2; Н. Житарюк, І. Малинчук і І. Тереп по \$1; О. Косюк, Н. Околіта, Т. Лаба, І. Назарик, Н. Кльован і І. Околіта по 50 ц.; П. Лучка, І. Крук, А. Свірська, В. Ремінник, П. Кацюба, В. Кінаш, І. Кацюба, М. Богочів, М. Казан, О. Чубай, Ф. Накопінська й Ф. Накопінський по 25 ц. — Разом зібрано \$11 і ті гроші вислано через Об'єднання. — Збіркою заглянь О. Косюк і Анастасія Кацюба.

Петро Гук.

Добре серце.

— Тату, там на розі вулиці стоїть бідний чоловік і беззастанно кричить. Чи можу йому дати десять центів?

— Ти добра дитина — відповідає батько й дав синові десять центів. — А що він такого кричить?

— Сметанкове морозиво. Подвійна порція лише десять центів!

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ЗАХОДАМИ С ОЮЗУ УКРАЇНОК Ч. 6. КРАЄВЕ СИРОТИНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ. В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1936 P. В ПАРХАЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVENUE. Початок в годині 6-тій ввечір. Вступ 25 ц., діти 10 ц. В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ВЕРЕСНЯ — П О П Р А В И Н И. Вступ вільний.

ЗАКЛИК НА ВЕЛИКИЙ РАДІО БАЛЬ-КОНЦЕРТ

котрий відбудеться в балетів сали

WEBSTER HALL,

119 E. 11th STREET, NEW YORK, N. Y.

(Between 3rd & 4th Avenues)

В НЕДІЛЮ, 20-ГО ВЕРЕСНЯ 1936 P. (SUNDAY, SEPTEMBER 20, 1936)

Початок в годині 4-тій пополудні. Вступ 50 центів. — Діти 25 центів.

До танців буде пригравати оркестра П. Гуменюка.

Концертні точки виконають: артистки сестри Шиманські з Філадельфії, Хор дівчат з Пасейку, панна Гурак з Скрантону й інші.

Майстрами церемоній є: М. Дудра, М. Скоробогач і М. Хміль.

Всіх українців з близька і з далека — запрошує на цей Радіо Баль-Концерт Балетний Комітет.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ЗАХОДАМИ КОМІТЕТУ ОДНОСЕЛЬЦІВ ЗО СЕЛА КРАСНОСЛЬЦЬ, ПОВІТ ЗБЕРАЖ. ВЕЧЕРИНКУ З ТАНЦЯМИ. В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1936. В МАННАТТАН LYCEUM. 66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK CITY. Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 40 центів.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

- Д-р Шухевич Степан: ГІРКІЯ ТО СМІХ. Воєнні оповідання \$ 85
Полінич, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість 50
Полінич, Б.: ТОВАРИШІ УСМІХУ, сенсаційна повість 40
Мродовець, Д.: ГАЙДАМАКИ, в двох томах 1.00
Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубця 50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах 1.00
Чайковський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя 50

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

БЕЗРОБІТНІ ДІВЧАТА НЕ ПОВИННІ ПРИТЯГДАТИ ДО НЬО ЙОРКУ.

Великі американські міста це примана для безробітної молоді з різних місцевостей. Безробітні товпами прибувають до Нью Йорку та довідаються, що тут тяжче за працю як деінде. Знайшовшись у крайній положенню, переконуються, що вони виключені правом від допомоги з дубличних фондів; за існуючими приписами допомогу може дістати тільки той, хто живе в Нью Йорку щонайменше два роки.

Особливо тяжке положення прибулих до Нью Йорку дівчат. Як котра з них знайде працю, то за найнижчу заплату, котрої ніхто з місцевих дівчат не хоче прийняти. Малий зарібок виставляє їх на бідне мешкання, лихий харч, що взагалі понижує або деморалізує їх. Деякі несовісні приватні бюра посередництва праці висилають позамісцевих дівчат до таких занять, де треба працювати довгими годинами. По короткій спробі дівчата звичайно покидають працю, а їх зарібок іде на оплату агенції. Тоді вони лишені на безбережні нужди та без засобів до життя.

З огляду на таке положення, сто двадцять дві ньюйорські суспільні установи недавно тому видали остерогу позамісцевим дівчатам, щоб не приїздили до Нью Йорку, якщо не мають власних фондів на своє удержання бодай хоч на один рік часу.

Повільне розчарування шукаючих праці та небезпеку визиску позамісцевої молоді пізнено в комунікати, який опубліковано на адресу молодих дівчат у всіх частинах краю, старанням відділу для захисту жінки при Раді Добра.

„Ми в Нью Йорку відзнаємося до дівчат цілого краю, що хоч яке тяжке положення, серед якого вони перебувають дома, то всеж таки краще для них оставатись на своїх місцях“, говорить відозва. „В Нью Йорку дівчина мусить не тільки оплачувати мешкання та харчування, але теж необхідні річі, потрібні для звичайного прожитку, котрі автоматично приходять їй підчас перебування вдома коло родичів чи родини.“

„Позамісцеві дівчата не годні швидко дістати працю в Нью Йорку, бо місцеві їх завсіди випередять. Вони краще знають, як і де кинутися за посадами, знають як доїхати на призначене місце, а що найважливіше, мають місцеві рекомендації.“

ФЛС.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Наглою смертю помер бл. п. Титус Голімар, член бр. св. Михаїла, від 142 У. Н. Союзу, в Елізабет, Н. Дж. Покійний викінчував свою роботу і за пару хвилини мав йти до дому, але дістав удар серця і помер в дорозі до шпиталю. Покійний родився в селі Росохати, повіт Лисько, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 30. березня 1908. Прожив 61 літ. Похорон відбудеться в четвер, дня 17. вересня 1936 в 9-тій годині рано з дому жалоби, 423 Fern Place, Bay Way, Elizabeth, N. J.

В. П. П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОБРА НАГОДА для українців купити 3-фамільний дім, 18 акрів, лота 20x168, дім є у Бронкс, Н. Я. Ціна \$4,000, готівкою \$2,000. Гросерія і делікатесен, тиранеші торг \$200. Ціна \$750.00. Личні вайом, тиранеші торг \$450. Ціна \$4,000, готівкою \$2,000. Голоситься до: 217-18, 20 М. КОБЗИСТІЯ, 64 St. Mark's Pl., (E. 8 St.), N. Y. C.

ГАЙВОРОНСЬКОГО СТРУННА ОРХЕСТРА

починає свої вправи в суботу, 19. вересня ц. р., в 10-тій рано, 217-19 Іст 6-та вул., Н. Я. С. До оркестри приймаємо нових молодих музикантів, як також і початкуючих на науку. 215-18

ЯРОСЛАВА І НАТАЛКА ШИМАНСЬКІ (SHY SISTERS)

молоді українські артистки на американській сцені і на радіо. Виступлять 20. вересня на Радіо Бали Сурми на сцені.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жиди, болічі ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болічі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ. Увага: Отримай подорожні відомки, що є переніс свою канцелярію з 28 W. 89th St., на 320 W. 86 St., New York City, Близько Бродвею.

L. A. ВЕНЛА ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

Коли величезне дерево від подуву гураганного вітру почало валитись додолу, Тарзан, що wraz з малпочкою Нкімою сховався був на ньому, відтрусив малпу у безпечне місце. Однак сам дався припилити до землі грубій гилляй. Вітер дув зі скаженою силою. Малпа заховалася між віти дерева й уся тремтіла зі страху.

Помаленько вона виховалася зпід гілляк та видряпалася на сусіднє велике дерево. Притулившись до грубого пня, вона зажмурювала очі, щоб не бачити цього пекла, в яке обернулись під впливом бурі цілі нетри. Згодом бура почала втихати, блискавки ставали рідші, а громи глухіші, аж доки знов усе не втихомиралося довкруги.

Побачивши, що бура минула, малпочка почала довкруги розглядатися та шукати Тарзана. Але, зробивши кілька кроків, вона стрималася. Малпи дуже бояться сходити на землю, бо їх мягеньке мяско належить до найкращих ласощів хижих звірів. Спинившись на гілляці, малпочка почала жалісно кликати: „Тарзан, ох Тарзан!“

Однак ніхто не відзивався. Темніло. Маленька Нкіма не могла вже нічого доглянути на віддалі. Вона напружувала свій маленький носик, щоб щонебудь занюхати. Коли Тарзан не відзивався, вона попала в жах. Поборовши страх перед звірами, вона таки злізла з дерева й по кількох хвилинах віднайшла привалене тіло Тарзана.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.